

# SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOESLAVA) PARA TODA SUD AMERICA

REGISTRO NACIONAL  
DE LA PROPIEDAD  
INTELECTUAL  
No. 297218

CORREO  
ARGENTINO  
Sucursal 19

FRANQUEO PAGADO  
Concesión N° 3159  
TARIFA REDUCIDA  
Concesión N° 1551

LETO (AÑO) III.

BUENOS AIRES, 1 DE JUNIO (JUNIA) DE 1949

No. 29

## Rudo golpe a la abnegación, laboriosidad, honestidad y respetuosidad de los patriotas yugoeslavos

Es conocido a todos nuestros lectores, como también a todos nuestros honestos emigrantes, que el 23 de marzo, en ocasión de la apertura del Tercer Congreso de la Unión Eslovena en el Parque Norte, llegó a realizarse una gran y premeditada provocación, cuyos actores son los mismos tipos criminales que, durante la guerra pasada, aniquilaban su propio pueblo, por unas monedas de Judas, al servicio del odiado nazi-fascismo, y consiguiendo escaparse de los tribunales del pueblo, llegaron a estas playas para proseguir con su sucio trabajo antipopular. Aunque en el mismo hecho de la provocación no participó ni un único miembro de la Unión Eslovena o de las organizaciones yugoeslavas, ligadas a la misma, se cometieron en el mismo lugar varios arrestos de personas completamente inocentes y entre ellos de algunos de nuestros honestos y apreciados compatriotas. Sin entrar en la cuestión de bajo cuya orden y por cuya cuenta se perpetuó esta provocación, todos nosotros podemos constatar, sin miedo a equivocarnos, que la misma fué dirigida contra el progreso y florecimiento de las emigraciones eslavas en general, como también contra las libérrimas tradiciones de la República Argentina.

Lamentablemente, las cosas no terminaron aquí. Para la sorpresa general de todos los miembros de nuestras organizaciones se publicó el 25 de abril de 1949, en el Boletín Oficial de la República Argentina, un Decreto del Ministerio del Interior por el cual se disuelven la Unión Eslovena y todas las demás entidades "vinculadas a ella como afiliadas o adherentes". Al mismo tiempo el Decreto prevé que la Policía Federal preparará la nómina y los antecedentes de todas las personas que eran dirigentes de la asociación mencionada o tomaron parte en los hechos de 23 de marzo con la intención de poner en práctica la Ley 4.144 que reza sobre la expulsión de los extranjeros indeseables de la República Argentina.

Apenas publicado el mencionado Decreto se clausuraron la Unión Eslovena y un sinnúmero de entidades de nuestros hermanos, y de las nuestras: Consejo Central Yugoslavo, Hogar Popular Esloveno con todas sus filiales, Agrupación "Yugoslavia Libre" con las filiales en Boca, Dock Sud, Vicente López, Sociedad Socorro Mutuo de Arrecifes, etc.

Esta medida, que nuestra colectividad no merecía, ha sorprendido enormemente a todos nuestros afiliados. Esta medida vino sorpresivamente después de la provocación de los elementos que no tienen nada en común con nuestras organizaciones. En los sucesos de 23 de marzo no tomaron parte ni nuestras organizaciones, ni los miembros de las mismas. Los elementos que provocaron este incidente querían introducir artificialmente una desorientación en nuestras filas y presentarnos ante la opinión pública como perturbadores y como elementos negativos que desean solamente la destrucción y el aniquilamiento.

Nuestros inmigrantes, en toda la República Argentina, son conscientes de que con esto se cometió una gran injusticia para con ellos. Todos nosotros somos profundamente leales con esta hospitalaria tierra en la cual hemos encontrado nuestro pan. Cada uno de nosotros se pregunta justamente, se siente poderosamente ofendido y no puede aceptar el tildar a nuestras organizaciones de perturbadoras de la seguridad nacional y del orden público.

El movimiento de nuestros inmigrantes tenía siempre como base el patriotismo, y se desarrollaba con fines bien definidos, siempre dentro de los márgenes de las leyes argentinas y disposiciones en vigencia. Nuestras organizaciones trabajaban en pos del cumplimiento de los deberes de índole cultural y mutualista, los que tenían en primer término de levantar a nuestra colectividad en la República Argentina a un mayor nivel, de darle la cultura y educarla sin lo cual no puede existir un hombre progresista, y por otra parte nuestras organizaciones tenían como uno de los fines ayudar a nuestros inmigrantes, es decir de ser aquella poderosa ayuda para aquellos que se encuentran desamparados en la vejez o inaptos para algún trabajo. El gran plan mutualista, preparado durante nuestras conferencias y congresos, indica claramente el camino por el cual se desarrollaban nuestras organizaciones y las perspectivas de nuestra actividad. Al mismo tiempo, nuestro vasto programa cultural, que tenían delante de sí nuestras organizaciones, tenía que facilitar a que la mayoría de nuestra colectividad llegue en contacto con todo aquello que hace de un hombre digno de tal nombre. De esta manera nuestras organizaciones no eran solamente útiles para nuestros inmigrantes sino indirectamente también y para la misma República Argentina, por el nivel cultural de todos los habitantes del país, en el cual nuestra colectividad tiene tan digno lugar.

Aparte de esto, nuestras organizaciones tenían que mantener, y esto lo hacían, el espíritu patriótico y los recuerdos a la patria lejana entre nuestros inmigrantes. Nosotros llegamos a esta bendita tierra para encontrar en ella

el pan para nosotros y nuestros familiares, pero no hemos y no podemos renunciar de nuestra tierra natal. En este país, la mayoría de nosotros ha pasado sus mejores días. Aquí hemos fraguado nuestra fuerza en la grandeza de la Argentina. Nuestro aporte a este gran país no es tan pequeño. Nosotros hemos trabajado en toda la Argentina, desde el más lejano punto del norte hacia los límites del sur del país. Nosotros no desconocemos las selvas de Chaco, donde nuestras manos abrieron los primeros caminos. Nosotros conocemos los hielos del estrecho de Beagle, donde, en lugares sin civilización alguna, nuestra gente todavía hoy día está labrando la grandeza del país, llevando en alto el estandarte de honestidad y la moral. Nuestra moral no es de ayer. Nosotros lo trajimos desde nuestras magníficas playas de nuestra patria lejana o desde nuestras enormes montañas, donde se oye desde hace siglos la canción a la libertad y honestidad. Lejos de la patria, nosotros nos sentimos todavía más ligados a ella, a sus tradiciones y su historia, y por eso, sabiendo que nos encontramos en otro país, apreciamos las tradiciones y costumbres del país donde hemos encontrado nuestro pan, sabiendo a la vez que a través de nuestra conducta será juzgado nuestro propio pueblo. Nunca pedimos lo ajeno, pero siempre éramos orgullosos de lo nuestro. Cuando uno se fija en la historia de nuestra colectividad en esta República, podrá constatar que tenemos derecho a nuestro orgullo. A nosotros no nos conocen los expedientes de la policía criminal, pero sí nos conocen las praderas, montañas, bosques y minas de la Argentina, que se tornaron productivos debido en buena parte al trabajo de nuestras manos. ¿Quién abrió los primeros caminos en los impenetrables bosques del Chaco, y aportó de esta manera al progreso de este último reducto del norte de la Argentina? ¿Quién abrió los primeros caminos en los solitarios parajes y desnudas cadenas de las Cordilleras, aportando así al acercamiento de las provincias y los mismos Estados? ¿Quién despedazaba las piedras en las solitarias canteras apartando de esta manera al levantamiento de la Argentina y al florecimiento de la misma? ¿Quién labraba los campos sin fin de la Argentina llevando así el progreso del país? ¿Quiénes eran aquellos que, luchando contra el viento y la nieve, perforaban los pozos petrolíferos en el lejano Chubut, aportando así a la independencia económica de la Argentina, de la cual ella se enorgullece con tanto derecho? ¿Quién habitaba las lejanas tierras de la Patagonia y Tierra del Fuego, luchando contra todos contratiempos de la naturaleza, contra la lluvia, sol, viento, y nieve, sin ayuda alguna, creando de nada la riqueza del país de hoy día? ¿Quién realizó los más duros trabajos en la construcción de la maravillosa Capital de la República en el gran Buenos Aires; quién trabajó en las calles, construyó los subterráneos y el puerto y levantó los grandes edificios? ¿Quién aportó al levantamiento de la hoy progresiva marina mercante de la Argentina, la cual se enriqueció en las aguas de Río de la Plata, Paraná y Uruguay?

A todas estas cuestiones nosotros podemos contestar con orgullo que, entre incontables masas que aportaron su trabajo y esfuerzo en aras de la grandeza y enriquecimiento nacional de la Argentina, nosotros —los inmigrantes yugoeslavos— tenemos nuestro puesto de honor. Y por esto nos sentimos orgullosos. Por esto queremos también a este país. Por esto decimos que él es nuestra segunda patria. En ella no hemos dejado solamente nuestro sudor, en ella fraguamos también nuestros huesos: en este maravilloso edificio que se llama República Argentina.

A nosotros, los inmigrantes yugoeslavos, se nos puede encontrar en todas partes de este gran País, igual a nuestros cadáveres que están enterrados en todas las partes del mismo.

Nosotros tenemos en esta hospitalaria tierra, a la que amamos como nuestra segunda patria, nuestras organizaciones, las cuales eran nuestros puntos de reunión en la inmensidad de la Argentina, islas donde encontramos una parte de nuestra madre patria. En estas organizaciones nosotros manteníamos vivos nuestra palabra y música, nuestro libro y nuestra historia. En nuestras organizaciones tratábamos de sentir, en este lejano mundo, el calor de nuestra patria. En nuestras organizaciones vivía nuestra patria, nosotros sabíamos escuchar atentamente cada latido de su corazón, cada su respiro y cada su movimiento. Nosotros vivíamos con nuestra patria y con nuestros valientes pueblos y hemos acompañado cada momento de su lucha por la libertad y un futuro mejor; cada victoria de ellos era nuestra victoria. Y cuando llegó la hora suprema, cuando se levantaron nuestros pueblos como uno contra las huestes fascistas, cuando opusieron sus valientes pechos contra los enemigos de la patria, y como uno levantáronse para defender los más

(Concluye en la pág. 2)

# 25 de Mayo

El 25 de Mayo cumpliése otro aniversario de una magna fecha en la historia del pueblo argentino; cumpliése un nuevo aniversario de la gloriosa Revolución de Mayo, en que se echaron los cimientos a una nueva, soberana y libre Nación en este continente, la República Argentina.

Todas las condiciones para un movimiento revolucionario eran dadas, y las masas populares no se hicieron esperar. El pueblo, fiel a las enseñanzas del Gran Capitán, Don José de San Martín, concentrado ante el Cabildo, soportando la adversidad del tiempo, impuso su voluntad inquebrantable de darse libertad, decretando en forma decidida el cambio del régimen, en esa día memorable, cuyo aniversario celebramos.

Del 25 de Mayo de 1810, hace 139 años, empieza la tradición democrática del pueblo argentino, la tradición de la célebre Primera Junta, con Belgrano y Moreno al frente, y su significación histórica ha rebasado las fronteras del país, abarcando a todo el continente americano.

En este aniversario, viviendo en un mundo lleno de inquietudes, a consecuencia de las ambiciones expansionistas de los imperialistas, la tradición de Mayo indica el camino que el pueblo debe seguir para preservar sus intereses y la soberanía nacional.

La tradición de Mayo está profundamente arraigada en el pueblo argentino, y por eso no dudamos que seguirá, como lo hizo durante toda su historia, por el camino de la paz y concordia entre todas las naciones del mundo, basada en el respeto mutuo de las soberanías nacionales, oponiéndose de ser atado al carro de la guerra que algunos desean poner en marcha.

Nosotros, la colectividad yugoslava, en la hospitalaria República Argentina, colocados hoy día de una manera incomprensible en una posición de inferioridad, nos unimos con todo corazón todo el pueblo de este generoso país, y celebramos con él la gesta histórica de los hombres de Mayo y entonamos junto con él las estrofas de su Himno, que es a la vez el himno dedicado a la libertad.

Festejando con él esta magna fecha, nosotros, los residentes yugoslavos, no dudamos que los postulados de la libertad, engendrados en el pueblo argentino con la Revolución de Mayo y las enseñanzas del inmortal Gran Capitán, no dejarán de hacer su aporte para que se revoque una injusticia hecha con nuestra colectividad, decretando la disolución de nuestras queridas organizaciones, que eran para nosotros un pedazo de nuestra patria y el calor de nuestros hogares, abandonados hace años allende los mares.

En este día, cuando el pueblo argentino recuerda su lucha por la libertad, la colectividad yugoslava saluda calurosamente a este pueblo que supo, llevado por la tradición de Mayo y los ideales de su Gran Capitán, traducir en los hechos las magníficas palabras de su Canción Patria:

Oíd mortales el grito sagrado

Libertad, Libertad, Libertad.

(Viene de la pág. 1\*)

sagrados ideales de la libertad y de la independencia, y con su valiente lucha por la liberación merecieron la admiración de todo el mundo y las más grandes loas en esta guerra; nosotros, encontrándonos en todos los rincones de la República Argentina, nos pusimos resueltamente al lado de nuestros pueblos, sintiéndonos orgullosos como nunca de ser una parte de este mismo pueblo. Las noticias que nos llegaban de la Patria, primero durante la gran guerra de liberación, y después sobre los trabajos sin par en la construcción del estado socialista, nos acercaron todavía más a ella, unificándonos todavía más con nuestros pueblos. Para nosotros el Mariscal Tito se convirtió en símbolo de ésta hasta hoy no igualada epopeya, se convirtió en el símbolo de lo mejor que tienen nuestros pueblos y nuestra patria, él se hizo tanto carne y uña con nuestro pueblo, que nosotros no lo podíamos imaginar sin él. Nosotros, inmigrantes yugoslavos, guiados por el más puro patriotismo, al cual hemos tomado con la leche de nuestras madres, siempre éramos solamente una rama del gran tronco de nuestra patria. Nosotros sabemos que separados de nuestra patria seríamos igual a una rama cortada del árbol, condenada irremediablemente a secarse; nosotros sabemos también que hasta el momento de estar en contacto con nuestros pueblos, seremos una rama floreciente de ella.

Por esto —para volver al principio— nos parece una medida muy injusta, que contempla el decreto, la prohibición de nuestras organizaciones; nos parecen incomprensibles las medidas que se toman contra nuestras tan queridas organizaciones. Esta medida la sentimos como una gran injusticia que jamás merecimos. Esta injusticia nos parece tanto más grande cuanto se permite completa libertad de acción a otras organizaciones, las cuales bajo falsos nombres, realizan una política de traición hacia su patria y nuestros pueblos. Estos malos elementos, que se cobijan en estas organizaciones, han matado y robado en nuestra patria, prendían fuego y destruían todo lo que podían en nuestro país, escondiéndose ahora en esta hospitalaria tierra, escapados de la justicia popular. La sangre de las inocentes criaturas está todavía fresca sobre las manos de los mismos. Estos matadores de nuestro pueblo ya consiguieron también aquí a demostrar su verdadera cara con el crimen en Rosario y las incesantes intervenciones de la policía en sus cuevas en Buenos Aires. A nosotros, viejos inmigrantes en la República Argentina, quedará para siempre incomprensible y profundamente injusto el hecho de que al tiempo que estos elementos tienen protección de las autoridades argentinas, los obreros del Chaco, Cordillera y Tierra del Fuego tienen que mirar los lacres sobre las puertas de sus patrióticas organizaciones.

Nosotros no permitiremos de convertirnos efectivamente en la rama seca de nuestro árbol popular. Nosotros tenemos que ser reunidos en torno de nuestras libras organizaciones patrióticas, culturales y mutualistas, las cuales nos llevarán hacia el progreso y mantener ligados a la madre patria. Trabajar en este sentido, dentro del marco de las leyes y disposiciones vigentes, es un deber sagrado de todos nuestros inmigrantes y patriotas, esperando a la vez que en este camino nos apoyarán las autoridades de la República Argentina.

## VESTI IZ JUGOSLAVIJE

### Prekop narodnih herojev

V Postojni je bil prekop narodnih herojev Janka Premrla-Vojka in Miloša Zidanška. Delegacije iz vseh okrajev Slovenskega Primorja so se ob tej priliki poklonile herojema in položile ob katafalk številne vence.

V Črnomlju je ogromna množica sprejela posmrtno ostanke heroja Franca Rozmana-Staneta, ki je bil pokopan doslej na Rogu. Krsta je bila položena na katafalk, okrašen s cvetjem in zastavami.

Tudi v Novem mestu je bila svečanost ob priliki prenosa posmrtnih ostankov padlih herojev Dragana Jevkavčiča-Nandeta, ki so padli leta 1943 tiča, Milovana Šaranoviča in Ivana in bili pokopani na Rogu in heroja Majde Šile, ki je padla v Koroški vasi pod Gorjanci in bila pokopana v Podgradu.

Mariborsko ljudstvo je nad vse dostojno in svečano počastilo spomin Djura Dakoviča, sekretarja KPJ, ki so ga leta 1929 ubili organi monarhofašističnega režima pri Svetem Duhu na Ostrcem Vrhu. Prekopani posmrtni ostanki so bili položeni v okrašeno avlo Doma Jugoslovanske armade.

Prekopani so bili tudi ostanki heroja Slavka Šlander, ki je kot voditelj v Sloveniji organiziral odpor slovenskega ljudstva proti fašističnim rabljem in je

v tem boju žrtvoval svoje dragoceno življenje.

Med heroje, ki so bili potem skupno pokopani spada tudi zvest bojevnik Tone Tomšič, ki je bil 16. maja 1942 leta pred italijanskim vojnim sodiščem v Ljubljani obsojen na smrt in 21. maja bil ustreljen v gramozni jami za Sv. Križem v Ljubljani.

Krste s posmrtnimi ostanki zgoraj omenjenih narodnih herojev so bile prepeljane v Ljubljano in položene na katafalk v poslopju predsedstva vlade LRS. Delovno ljudstvo se je na svečan način oddolžilo spominu herojev z mimohodom. Padli heroji so bili potem prepeljani pa Prešernovi cesti in Knafljevi ulici do Muzejskega trga, kjer so bili položeni v skupno grobnico. Ob tej priliki je odbor za prekop herojev pripravil spored svečanosti.

Po spominski svečanosti v Ljubljani so posmrtno ostanke Djura Djakoviča odpeljali proti Beogradu. Na vsej poti proti Beogradu mu je delovno ljudstvo pripravilo svečan sprejem.

Naše delovno ljudstvo se je na svečan način oddolžilo spominu herojev in tako pokazalo svojo ljubezen in hvaležnost za junaško delo in veliko žrtev, ki so jo borci dali za svobodo in srečno življenje jugoslovanskih narodov.

## Jugoslavija na mednarodnih sejmih

Na letošnjih mednarodnih sejmih bo Jugoslavija prvič razstavljala v večjem obsegu izdelke svoje težke industrije. Jugoslovanska industrijska podjetja bodo razstavljala svoje najnovejše izdelke, kakor strožnice in orodne stroje, stroje za sekanje kovin, tovarne avtomobile, kmetijske stroje, kinoprojektorje, radijske aparate in računske stroje.

Izdelki težke industrije so bili prvič razstavljeni lansko jesen na sejmu v Plovdivu v Bolgariji, vendar pa na majhnem prostoru. Jugoslovanska težka industrija bo razstavljala svoje izdelke tudi na sejmu v Budimpešti in v Plovdivu, če bo dovolj prostora. Na pomladanskih mednarodnih sejmih v Utrechtu na Holandskem, v Mianu in Parizu in na jesenskih sejmih v Trstu, na Dunaju in v Stockholmu bodo zastopani samo izvozni predmeti.

Jugoslavija bo sodelovala letos tudi na enem največjih svetovnih sejmov v Torontu v Kanadi, kjer bodo razstavljala svoje izdelke zvezna podjetja, ki izdelujejo za svetovni trg privlačne izdelke. Na sejmu bo prikazan jugoslovanski izvoz narodnih ročnih del, usnja, krznja, usnjene galanterije, kemičnih proizvodov, zdravilnih zelišč, tobaka, alkoholnih pijač, prehranbenih izdelkov, kristalnega in votlega stekla, cementa, lesa, vseh vrst kovin itd.

Izdelki težke industrije bodo na mednarodnih sejmih pokazali obiskovalcem razvoj industrije v Jugoslaviji, kakor ga določa petletni plan. Ena izmed novosti bo tudi slikovit prikaz splošnega gospodarskega razvoja države, krepitve socialističnega sektorja, razmaha socialističnega tekmovanja in porasta življenjskega standarta delovnih ljudi.

Jugoslovanske razstave na sejmih v Leipzigu, Pragi, na Dunaju, v Utrechtu, Budimpešti, Milanu, Poznanju in Bruslju, ki so bile spomladi, ter v Stockholmu, Plovdivu, na Dunaju, v Pragi, Trstu in Bariju, ki so bile jeseni, so imele velik uspeh. V Milanu, Budimpešti, Trstu, Pragi in Stockholmu je obiskalo jugoslovanski paviljon skoraj

2 milijona obiskovalcev in tuji tisk jih je lepo pohvalil.

Za izdelke so se zanimale razne države. Posebno pozornost je vzbujal tehnični les in izdelki iz lesa, alkoholne pijače, posebno dalmatinsko vino in ganje iz Srbije ter izdelki domače obrti. Švedi so pokazali veliko zanimanje za kmetijske pridelke in usnjeno galanterijo. Čehi pa za rude, tobak, suho meso in sadje. Razstava najfinejšega kristalnega stekla na sejmu v Trstu je vzbudila zanimanje ne samo pri Italijanih, temveč tudi pri čeških zastopnikih.

Obiskovalci jugoslovanskih paviljonov so se zanimali za proizvodnjo cigaretnega papirja, ki je med najboljšimi na svetu, za proizvodnjo fotografskega papirja, ki se ga je pričelo izdelovati, za mojstrsko izdelane čipke z otoka Paga in za pirotске preproge.

Velik uspeh v prikazovanju socialističnega razvoja Jugoslavije so dosegli z lanskoletnim velesejmom v Zagrebu. Letos bo na velesejmu v Zagrebu sodelovalo še več podjetij. Sodelovala bodo tudi inozemska na razširjenem prostoru.

## Regentov govor ob proslavi 30. obletnice KPJ.

Ljubljana 23. aprila. Na svečani proslavi 30. obletnice ustanovitve KPJ je član politbiroja CK KPJ Ivan Regent govoril o tridesetih letih dela partije in poudaril, da se je pod vodstvom partije izvedla v Jugoslaviji ljudska revolucija. Narodi Jugoslavije, je poudaril Regent, so lahko ponosni na osvobodilno borbo, na nje uspehe in na uspehe partije, ki jih je med to borbo vodila do zmage. Zato se upravičeno sprašujejo, čemu našo partijo tako nesramno obtožujejo ravno tisti, od katerih smo na manj pričakovali. Kdor oporeka graditvi socializma v Jugoslaviji zanikuje tudi obstoj naše ljudske oblasti in žali naše narode.

## BEOGRAD SE SPREMINJA

Beograd, glavno mesto FLRJ, je ponovno zaživel. Prišli so tisoči mladincev, da nadaljujejo veliko delo na izgradnji Novega Beograda. In že je vse živo tam, kjer se dvigajo prvi obrisi gradbenih objektov. Ta akcijska spada, poleg gradnje avtomobilske ceste Beograd—Zagreb, med največja dela letošnjega gradbenega plana. To sta prav za prav osrednji nalogi kolektivne dejavnosti jugoslovanske mladine.

Priprave so do podrobnosti izvršene. Graditeljem bo omogočeno udobno in zdravo življenje. Stanovanja so vzorno urejena, hrana dobra. Lansko leto, kakor znano, so mladinci gradili reprezentativni hotel in poslopje Predsedništva vlade. Letos bodo med drugim utrjevali novo obalo. Gradili bodo nova stanovanjska poslopja za olajšanje stanovanjske krize Beograda, ki je v minulih vojni toliko pretrpel od zračnih napadov. Glavno mesto bo dobilo novo

lice. V predvidenem času ne bomo več videli v središču poslopij, ki niso v skladu z moderno urbanistiko. Moderna stanovanjska poslopja bodo zrastle na praznem prostoru na Terazijah pri kinu Bograd, pri "Borbi" in drugod. Tudi mestno središče bo prenovljeno in oplešano. Mladina bo uredila nekolika parkov, spremenila izgled Bulevara Crvene Armije.

Oblasti zelo skrbe, da bo življenje mladih ljudi, med katerimi bodo predvsem študenti in kmetje, potekalo čim lepše. V posameznih taboriščih postavljajo gledališke odre. Tu bodo nastopale beograjske kulturno-umetniške družine, godalni orkestri. Narodno gledališče. Gostovanja se bodo vršila vsakih 10 dni. Za nepismene mladince bodo analfabetski tečaji. Za sportno udejstvovanje in telesno razvedrilo mladine tudi skrbe z največjim razumevanjem in širokogrudnostjo, kakor to zasluži ljudje, ki nesebično dajejo svoje mlade energije domovini v prid njenemu gospodarskemu in socialnemu dvigu, da bo njeno mesto med kulturnimi deželami v svetu dostojno in častno.

### V MAKEDONIJI GRADIJO DVE NOVI ŽELEZNICI

V Makedoniji gradijo progo Skoplje—Gostivar in Kumanovo—Sveti Nikole. Obe sta dolgi 121 km. V zahodni Makedoniji niso sploh imeli normalnotirne železniške proge. Proga Skoplje—Gostivar—Ohrid je ozkotirna, vijugasta in slaba. Dela so zato precej obsežna in težavna. Na progi Kumanovo—Sveti Nikole bo treba prebiti več predorov.

### NOVI RUDNIKI V ČRNI GORJI

Na podlagi geoloških raziskovanj bodo letos v Jugoslaviji odkrili več novih rudnikov. V okraju Plevlje bodo začeli izkoriščati ležišča dobrega premoga in cinkove rudi. Za potrebe rudnika bodo zgradili električno centralo, mehanične delavnice, skladišča, garaže in delavska stanovanja.

V kratkem bodo izvršene tudi priprave za izkoriščanje rudnika cinkove in svinečne rude "Šubia stiena" v Črni Gori. Cesta do novega rudnika bo dovrajena še ta mesec, nakar se bodo pričela dela za postavitve 9 km dolge žičnice za prevoz rude.

## Zagrebski velesejm

bo predstavljal pregled industrije in kmetijske moči Nove Jugoslavije ter pokazal visoko kvaliteto proizvodnje in proizvodov jugoslovanskih narodov, ki v naporni borbi za izvršitev Petletke ustvarjajo pogoje za nagel ekonomski razvoj svoje zemlje.

Velesejm se bo vršil od 17. septembra do 2. oktobra 1949.

Vse potrebne informacije o Zagrebškem velesejmu se dobijo pri Trgovinskem Izaslanstvu FLRJ v Buenos Airesu, Av. de Mayo 1370-III telefonska številka 37 - 4551 in 37 - 8726

## Novo življenje goriških kmetov

Lepa je sončna Goriška v zgodnji pomladi. Med vinogradi in cvetočimi sadovnjaki leže posejane snažne bele vasiice marljivih kmetov, ki so po osvoboditvi zaživelih povsem novo življenje. Ne tlačijo jih več bivši grofi, baroni in veleposestniki, niti jih ne tarejo več dolgi in razne dajatve, ki so gnale prej njihova razdrobljena gospodarstva v propast.

Ljudstvo teh krajev kaže živo zanimanje za združno obdelavo zemlje. Velika skupina kmetov iz Brd, Vipavske doline in Goriškega Krasa se pripravljajo na skupni izlet v Vojvodino, kjer si bodo ogledali drž. posestva, združne ekonomije in kmečke obdelovalne zadrage. V čedalje večjem številu so se začeli združevati v kmečke obdelovalne zadrage, med katerimi ni bistvene razlike ter se ločijo le po vrsti proizvodnje. Takih zadrug je na Goriškem 19. Tri nove socialistične kmečke družine bodo v kratkem sklicale ustanovne občne zборе.

Na Gradišču je v zadnjem času pristopilo v zadrugo 10 novih družin in prav tako na Humu v Brdih. V Čepovanu ustanavljajo poljedeljsko živinorejsko obdelovalno zadrugo, ki bo intenzivno gojila plemensko živino.

V nedavno ustanovljeno kmetско-obdelovalno zadrugo "Simon Gregorčič" v Bokovci (Vipavska dolina) je stopilo dve tretjini vaščanov. Med njimi so tudi premožnejši kmetje, ki so vnesli v zadrugo toliko kmetijskih strojev in poljedeljskega orodja, da nesebično pomagajo z njim tudi drugim novoustanovljenim zadrugam v okolici. Na združnem zemljišču v Bukovici rigolajo zemljo za nov plantažni breskov sadovnjak, ki bo največji v okraju in bo meril okrog 8 hektarjev.

Pri izdelavi in popravilu kmečkega orodja, prikladnega za tukajšnjo zemljo, pomagata tovarna poljedeljskega orodja v Batujah in delavnica poljedeljskega orodja v Lokavcu pri Ajdovščini.

Ljudska oblast nudi zadrugam in združnim ekonomijam dolgoročne kredite. Okrajni ljudski odbor za Goriško je sprejel v letošnji proračun samo za prvo tromesečje približno 20 milijonov dinarjev kreditov.

Veliko zanimanje goriških kmetov za razne oblike združnega življenja je tudi posledica dela za kulturni preporod vasi. Mnogo so pripomogli izobraževalni tečaji, predavanja, radio in potujoči kino, ki je prodril skoraj že v sleherno gorsko vasico.

## Letovišča na Jadranski obali

V vseh turističnih krajih ob obali severnega Jadrana so v teku priprave na letošnjo sezono. Gradbena dela in preureditve turističnih objektov gredo h kraju.

V Opatiji, kjer je bivalo v zimski sezoni okoli 600 turistov, po večini kmetov združnikov iz vseh krajev države in okrog 1000 tečajnikov, preurejajo vse hotele. Temeljito preurejajo vse hotele. Temeljito preurejajo hotel "Praha", obnavljajo enega največjih hotelov "Palme", ki je bil med vojno skoraj uničen in ga doslej niso mogli uporabljati. V njem urejajo restavracijo za 400 gostov in 200 postelj. Dobil bo novo, moderno opremo. Kmalu bo obnovljen tudi hotel "Strand", ki je bil doslej neuporaben. V tej sezoni bosta pričela obratovati tudi hotela "Hildebrand". S tem bo dobila Opatija letos pet novih hotelov. Istočasno se posveča posebna pozornost urejanju parkov, nasadov, kopališč itd.

V Crikvenici obnavljajo velik štirinadstropen hotel, ki bo imel 200 sob; na otoku Krku v Malinski obnavljajo in preurejajo hotel "Praha" in "Kvarner". Razen tega usposabljaajo na tem otoku v Baški hotel "Velebit" s 78 posteljami in restavracijo za 200 gostov. Na Reki urejajo turistična hotela "Park" in "Jadran" in so nedavno odkrili nov štirinadstropen hotel.

Že ta mesec bodo odpeli turistične objekte v črnogorskem Primorju in južni Dalmaciji.

Na splošno bodo našli delovni ljudje, ki jim je z zakonom zajamčena pravica do rednega letnega dopusta, na letošnjem oddihu mnogo več udobja in zadovoljstva kot v prejšnjih letih. Veliko skrb posvečajo zagotovitvi hrane. Mestni ljudski odbor v Opatiji ureja

pri Lovranu veliko pitališče, v katerem bodo pitali okrog 500 prašičev in redili 40 krav za prehrano turistov. Mestno hotelsko podjetje ustanavlja svoje pitališče v Volovskem za približno 1000 prašičev, med tem ko je ekonomija hotelskega podjetja "Istre" namenjena predvsem za nabavo svežega sadja in zelenjave.

Letoviščarji in turisti se bodo lahko udeleževali bogatega kulturnega in in znani umetniki bodo priredili med sezono 154 koncertov, ki bodo predvsem v Opatiji in Crikvenici. Na Korčuli, v Šibeniku in drugod bodo tudi gostovanja in prireditve.

Letoviška sezona se je že začela in sicer v Dubrovniku in Črnogorskem Primorju v začetku aprila, v Hrvatskem Primorju v polovici aprila in v Sloveniji 1. maja. Na Jadranu je vse v cvetju. Sonce močno pripeka in kopalci se kopljejo v morju. Letos bo sezona podaljšana, tako da bo lahko čim več ljudi izkoristilo dopust v letoviških krajih.

Izbira krajev je velika, saj ima Slovenija kontingentiranih 1100 starih mest v 40 obmorskih in klimatskih — gorskih krajih in sicer: v Črnogorskem Primorju v Budvi, Hercegovni, Petrovcu, Prčnju, Baru in Ulecinu; v Dubrovniškem primorju v Dubrovniku na Lopudu (otok), v Mlinih, Cavtatu, na Korčuli in v Orebiču; v Dalmaciji v Biogradu, Zadru, Šibeniku, Jelsi, na Hvaru, v Makarski, Podgori, Boli in Supetru; v Opatiji, Lovranu, Selcah, Crikvenici, Malinski, Baški, Omišlju, Novem, Bakru in na Rabu; v Slovenii na JČezerskem, v Bohinju, Žirovnici, na Pokljuki, v Bovecu, Planici, Podkorenju Kranjski gori in na Bledu.

## Nemški profesor o novi Jugoslaviji

Profesor partijske visoke šole v Berlinu in funkcionar Enotne socialistične stranke Nemčije Wolfgang Leonhard je v preteklem mesecu obiskal Jugoslavijo. O tem je govoril v nemški oddaji beokrajškega radia in med drugim izjavil:

"Jugoslavija sem spoznal po svojem obisku paleti 1947, ko sem na podlagi listin in partijskega gradiva natančno proučil razvoj bratske KPJ. Zato mi je danes nemogoče, da bi molčal o nesmiselnih klevetah proti socialistični Jugoslaviji. Ker so nemški tovariši slišali samo informbirojevske klevete in nitibesede o pravem stanju v KPJ, smatram, da imam kot komunist dolžnost — popolnoma prepričan, da govorim resnico in nič drugega kot resnico — da vsaj nekatere od najvažnejših in najbolj surovih klevet proti FLRJ popravim na stvaren in dokumentiran način."

Nato je Leonhard navedel dejstva, ki zanikajo trditve, da se KPJ odreka razredni borbi na vasi, da se ne bori proti kapitalističnim elementom na vasi, da se spreminja v buržuazno kulturno partijo in z dejstvi dokazal, da ni v KPJ sistema birokratskega vojaškega vodstva, ampak nasprotno, da je v KPJ zagotovljeno in dosledno uresničeno načelo demokratičnosti v najpopolnejšem smislu.

Zadržal se je zlasti pri trditvi Informbiroja, da je Jugoslavija zapustila enotno demokratično fronto in da želi stopiti v imperialistični tabor. Leonhard je pobil glavni dokaz Informbiroja, ki ga uporabljajo v podkrepitev te trditve — vrnitev jugoslovanskega zlata, pri čemer zamolčujejo, da so druge države ljudske demokracije dobile svoje zlato in to veliko prej in v

veliko večjih količinah kot pa Jugoslavija. To dokazujejo neovrtna dejstva: dosledna in nedvoumna odklonitev Marshallovega načrta stališče nove Jugoslavije na podonavski konferenci, podpiranje vseh sovjetskih predlogov na sestankih OZN in ostru obsodba severnoatlantskega pakta. Nova Jugoslavija je bila in ostaja neločljivi del demokratične socialistične fronte.

Kljub vsem tem dejstvom, je nadaljeval Wolfgang Leonhard, že deset mesecev ne samo molče o velikih uspehih socialistične Jugoslavije, ampak tudi širijo najbolj neverjetne klevete proti bratski jugoslovanski partiji, pri čemer mora vsakdo, ki pozna dejanske sramu. Nasprotovanje klevetniški gonji razmere v Jugoslaviji, pordečiti od proti KPJ in proti socialistični Jugoslaviji je vedno nujnejša naloga vseh tovarišev, za katere nista internacionalizem in internacionalna solidarnost samo prazni besedi. To me je tudi napotilo, da sem to izjavil.

Po "Soči"

## Slovenski glas ni izšel

Vsled zadnjih nepričakovanih dogodkov, o katerih posebej poročamo, naš list pretekli mesec ni izšel. Čeprav je SLOVENSKI GLAS zasebna last, sta bila naše uredništvo in uprava v prostorih SLD, ki je danes razpuščen in njegovi prostori zapečateni.

Konzorcij Slovenskega glasa bo v bodoče skrbel, da bo list redno izhajal.

Uredništvo

# SLOVENSKI GLAS

LEANDRO L. ALEM 14 — T. E. 34 - 1322  
HORARIO de 10—12 horas

Director: LADISLAV ŠKOF — Administrador: VICENTE SUBAN

ZASTOPNIKI:

Za Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.  
Za Rosario in okolico: Štefan Žigon — Avenida Lagos y Horqueta.  
Za Lomo Negro in okolico: Golobič Marko.  
Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luša Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada.  
Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larrañaga 2235.  
Za Saavedro in okolico: Viktor Metljak: Ramallo 4962.  
Za Mar del Plata: David Grillj. Calle 90 No. 58 — Mar del Plata.

Núm. (števí.) 29 — 1. junija 1949

No. 29

## ZADELI SO NAS V ŽIVO

Ko smo izvedeli, da je argentinska vlada izdala odlok, da bodo vse naše kulturne, podpornne in gospodarske organizacije razpuščene in prostori zaprti, kot posledica spopada v bližini Parque Norte, kjer se je imel vršiti tretji Kongres Slovanskega združenja, kateri nanad so izvršili v naravi pripravljeni Andersovi elementi, ustaši in fašistični alianciisti in nimein pri tem naši poštteni stari naselenci nobena krivda, se je vsakemu poštenemu Jugoslovancu in še posebej nam Slovencem, stisnilo srce.

Mislili smo, da bodo odgovorne oblasti noiskale povzročitelje in resnične krivce ter jih kaznovala kakor zaslužijo: ker prišli so iz domovine, kjer so roko v roki z najhujšim sovražnikom naših narodov, nacifašizmom, ronali izdajali in morili svoje lastne brate in sestre. Ko na jim je tam začelo nastajati gorko in se je bližala ura obračuna, so ubežali zasluženi in pravični kazni in se preselili v to gostoljubno republiko, da tu nadaljujejo svoje započeto zločinsko delo. Prvi korak se jim je torej nesrečil kajti prenečili so z barbarskim nanadom Komeres in javnost, napačno obveščena, je pri tem krivično obsodila naše poštene in mirne organizacije.

Na vratih Slovenskega ljudskega doma stojijo danes pečati in to je globoko užalilo na splošno vse stare in tudi poštene nove naselence. Čutimo se zelo ponižani, posebno še, ker smo bili ponižani od naroda, katerega smo globoko vzljubili in vedno spoštovali. Ta udarec je tako hud in težak, da ga naši ljudje ogledujejo od vseh strani in ne morejo na noben način priti do zaključka, da bi ga mi bili vredni.

Naši prvi naselenci so začeli v mesih prihajati v Argentino po prvi svetovni vojni, to je pred 30 leti. V vseh dolarih letih bivanja v tujni smo mirno in poštene služili svoj kruh. Bili so naši ljudje prvi ali med prvimi, ki so zasekali sekuro v pragozdovih črka in ga spremenili v svetoči teritoriji. Pri prvih so bili, ko je začelo v daljnem Comodoro Rivadavia teči črna zlato — petrolei, sedanje največje bogastvo republike Argentine. Nastavili so tisoč in tisoč kilometrov novih železniških prog in podzemeljske železnice v argentinski prestolnici so skoraj izključno naše delo. Zasadili so prve žlahtne sadeže v sedarji argentinski Kaliforniji — Rio Negro, Mendoza itd. V vseh tovarnah cementa in drugih kamnolomih so naši ljudje. Teno izdelano kamenje. In liči poslansko zbornico (Palacio del Congreso) je tudi delo naših vestnih in pridnih nabrežinskih kamnolomcev. V velikih hladnicah (frigoríficos), pri zidanju nebotičnikov in ostalih hiš, dobič naše poštene delavce, kakor tudi pri raznovrstnih bančnih zavodih in drugih višjih državnih uradih, povsod našde naša ljudi, kjer vestno in poštene služijo. Dobič jih v vseh življenjskih panogah, kjer delajo z vestnostjo in največjo požrtvovalnostjo. Prepričani smo, da smo nemalo pripomogli k blagostanju te velike republike Argentine. Saj so po izjavah katere so bile dane svoječasno od strani policijske oblasti generalu Iliču, JUGOSLOVANI NAJ BOLJŠI DELAVCI, in kar nam dela še posebno čast, JAKO MALO POZNANI NA POLICIJI.

Če človek vse to s hitrostjo pregleda, zavedajoč se, da nismo nikoli želeli nič drugega, kot samo dobro Argentini, ki nas je sprejela, ter da smo vedno delali za njen blagor, se mora nehote vprašati, kaj smo hudega napravili, da se nam ne dovoli našega prosvetnega, podpornega in gospodarskega delovanja, v okviru argentinskih zakonov, ki smo jih vedno visoko spoštovali in cenili. Saj smo z našimi prireditvami, katere so vedno obsegale dobršen del programa v kastelijskem jeziku, vedno približevali našega človeka argentinski kulturi in istočasno Argentincem, ki so nas vedno obiskovali, pokazali našo. Z eno besedo, zblíževali smo oba naroda, da bi se bolje in natančneje spoznala, kar je gotovo obema v veliko korist. Naše podporne organizacije so vključene v Argentinski Federaciji in se ravnaio samo po njihovih zakonih in pravilih. Naše gospodarske organizacije pa niso nič drugega, kot del argentinskega gospodarstva.

Kje je torej vzrok, da se je zadalo tako hud udarec našim poštenim in delavnim ljudem? Mogoče v tem, da so iz severa namignili naj bi se kaj takega naredilo njim na ljubo? Mogoče v tem, da smo ves čas druge svetovne vojne stali na strani naših trpečih narodov v domovini in da vedno z zadoščenjem gledamo, kako težko in z žrtvami pridobljena zmaga rodi danes obilen sad? Saj smo vendar dolžni našemu narodu v domovini vsaj malo poplačati njegovo strašno trpljenje s tem, da mu pomagamo in da domovino ljubimo. Saj tudi največje glave argentinske oblasti vedno spoštujemo svojo "Madre Patria" in zakaj bi mi ne smeli naše?

Čuteč se torej popolnoma nedolžne, pričakujemo od argentinskih oblasti, da bodo naše stališče velikodušno spoznale, da se nam popravi storjena krivica ter nam v kratkem odpre nam tako drage društvene domove.

## Jugoslovanske in vse Slovanske organizacije doživele najhujši udarec v vseljeništvu.

Naši javnosti je znano, kako so uspeli ubežniki-zločinci Slovanskega naroda s pripravljeno provokacijo in to ob priliki otvoritve tretjega Vseslovanskega Kongresa, ki se je imel vršiti dne 23. marca t. l. v Parque Norte.

Zadeva ni končala s tem, da so ti izzivaleci in razbijalci povzročili ogromno škodo v bufetu Parque Norte in da je bilo ob tej priliki zaprtih večje število zastopnikov Vseslovanskega združenja. Vlada je izdala po mesecu dni in sicer 25. aprila odlok, ki odreja, da je razpuščeno Vseslovansko združenje in tudi vse v tem združenju vključene organizacije. Nadalje tudi določa odlok, da bo policija Federal pripravila seznam voditeljev, ki naj bi bili po zakonu 4.144 deportirani v države, kamor pripadajo.

Vsled vladnega odloka je bil prizadet SLOVENSKI LJUDSKI DOM, kakor tudi vse naše podružnice. Naslednji dan po izdanem odloku in sicer v torek 26. aprila je Policija Federal v spremstvu javnih organov pozvala predsednika društva in mu javila odlok vlade, namreč, da je društvo SLD razpuščeno. Uslužbenec so o tem pripravili tozadevni zapisnik in zapečatili društvene prostore, ki so od tistega dne v varstvu javnih organov.

Seznam organizacij, ki so bile vsled vladnega odloka razpuščene in prostori zaprti: SLOVENSKI LJUDSKI DOM, C. R. Lista 5158; SLD podružnica Paternal, San Blas 1951; SLD podružnica Saavedra, Ramallo 4962; Jug. Društvo Samopomoč Slovencev, Centenera 2249; Vseslovansko združenje (Unión Eslova), Cabrera 3070; Jug. Centralni Svet, Santa Fe 2944; Federacija Jugoslovanske mladine, Santa Fe 2944; Koordinacijski odbor za pomoč Jugoslaviji, Santa Fe 2944; Udruženje Svobodna Jugoslavija, Santa Fe 2944; USJ, podr. ca-Centro, Almirante Brown 670; Federacija Istranov, Santa Fe 2944; Uredništvo Macedoncev, Santa Fe 2944; Uredništvo lista "Jug. Iseljenski Glas", Santa Fe 2944; Ukrajinsko društvo, Matirino 3249; Kult. društvo Ukrajincev, Kotlarevsky, Pola 2650; Bolgarsko kult. in napredna org. v Arg., Cochabamba 3871; Belorusko D. Maxim Gorki, Terrada 1976; Ukrajinsko D. Taras Shevchenko, A. Gallardo 1064; Čes. D. Spolek Komensky, Simbron 438; Kult. D. Svornost, Rondeau 41; Društvo Yanka Kupala, Rondeau 41; D. Wolna Polska M. Konopnicka, Tžička 2753; Ruski klub M. V. Lomonosoff, Catamarca 1633; Fed. Kult. Ukrajinskih organizacij v Arg., J. A. Golovica 1839; Bulgarsko kult. D. C. Botchev, Cochabamba 3871; Združenje kult. ruskih org., Terrada 1976; Odbor za pomoč Poloniji, San Luis 2837. Naše tudi skoraj vse podružnice USJ, deželi, kakor tudi podružnice Vseslovanskega Združenja. V Rosario društvo "Triglav", podružnica USJ in v slovanske organizacije.

Na vratih slovanskih organizacij so iji pečati in društva so razpuščena. Ostalo je pa eno slovensko društvo odprtimi vrati in sicer bivše Gosn. Podporno društvo Slovencev v ulici Simbron 5148, ki je pred meseci odstopilo od Slov. ljudskega doma. Medtem vsi sledamo oddaleč pečate na vratih se članstvo v Simbronu prosto zbira v kvarta, balinca in se vršio svadbo, kjer se prosto zabava in pleše. Kje je vrtek te izjeme?

### TOVARIŠ MINISTER SE JE VRNIL V BUENOS AIRES

Opolnomočeni minister FNRJ, tov. Francé Pire, ki se je mudil na krajšem službenem potovanju, se je dne 1. maja vrnil v Buenos Aires in na novo nastopil svoje službeno mesto.

### TAMBURAKI ZBOR "ZAGREB" V RADIU

Opozorjamo naše rojake, da tamburški in pevski zbor "Zagreb" iz Rosaria ponovno nastopa pri radijskih oddajah postaje LT 1 (Rosario) in sicer vsako sredo od 21 do 21.30.

Ljubiteljem naših levih pesmi prino- roamo, da poslušajo dobro uglasen in številni zbor "Zagreb", ki nastopa v radiu z velikimi uspehi.

### POIZVEDOVANJE

Poslaništvo FLRJ v Buenos Airesu naproša, da bi se v uradih ulica Charcas 1705 javili sledeči rojaki:

Franc Ravbar; Furman Anton, rojen v Kartelievu; Tršinar Franc iz Herdani; Smešni Josip iz Slane Vode; Križman Franc iz Dornberga; Žnidar Ivan; Božič Štefan; Rotar Anton in Umek Ivan iz Zajčjega Mesta.

Kdor pozna zgoraj omenjene rojake, ga naprošamo, naj jih opozori, da se javijo na Poslaništvu FLRJ.

### POMOČ BOLNEMU ROJAKU

V zadnji številki našega lista smo objavili prošnjo rojaka, ki se nahaja v bolnišnici Santa María v Cordobi. Naprosil je, da bi mu poskrbeli 15 gramov streptomocine.

Na naš poziv so se takoj odzvali nekateri usmiljeni rojaki, in poslali na naše uredništvo prispevke. Eden prvih se je odzval tov. Angel Hrovatin in daroval 50 pesov in družina Metlika \$ 20. Ker ta vsota ni zadostovala smo ostalo nabrali med to-

variši in so prispevali: Ferdinand Cottič pesov; po \$ 10 so prispevali Andrej Bol Franc Štekar, Josip Vičntin, Alojz Lužič, Karlo Mermolja, Vincenc Suban Franc Birsa; po \$ 5 Andrej Škrbec in Ed Semolič in \$ 6.50 S. Ško. Skupno 176.50.

Odposlali smo takoj bolnemu rojaku streptomocino, za katero zdravilo smo trošili \$ 176.50.

Prejeli smo od rojaka Keržiča sledečo zahvalo:

Cenjeno uredništvo Slovenskega glasa! Z velikim veseljem sem prejel streptomocin, katerega ste mi poslali. To je za res velika pomoč in katero sem od pričakoval. Ako ozdravim, bom skušal to povrniti mojim dobrosrčnim rojakom. Zato bi pa rad izvedel imena onih, ki so temu prispevali in Vas naprošam, da bi iste sporočili.

Vsem darovalcem se prav iskreno zah- ljujem in posebno zahvalo izrekam g. Hrovatinu, ki je daroval veliko vsoto \$ 50, katerega ime ste mi sporočili.

Želim vam zdravje in srečo in Vas zdravljam hvaležni

Josip Keržič

Santa María, 17. maja 1949.

### NOV NASLOV "SLOVENSKEGA GLASA"

je Leandro L. Alem 14 T. E. 34 - 1322 naprošamo vse cenjene naročnike dopisovalce, naj v bodoče naslovijo korespondenco na:

"SLOVENSKI GLAS"  
Casilla Correo No. 8  
Sucursal 17  
Buenos Aires

# Primorske vesti

## Vse demokratične sile bodo na volitvah enotne, trdno povezane v Slovensko-Italijanski ljudski fronti

Tržaške delovne množice so z živim zanimanjem sledile poteku posvetovanja Komunistične partije za Tržaško ozemlje. Temu posvetovanju so prisostvovali tudi tov. Ukmar, Štoka, Solieri in Laurenti, ki so bili po prestani štirimesečni krivični kazni spuščeni na svobodo, potem ko jih je sodišče obsodilo zaradi vztrajne, neustrašne obrambe pravic tržaškega delovnega ljudstva v slavni dvanajstdnevni stavki l. 1946. Poreče važnosti so bila izvajanja tov. Branko Babiča. Nuvajal je, kako je dosegel tržaški proletarijat v svoji borbi pomembne uspehe. S svojo revolucionarno borbo je pokazal tržaškim množicam pravilno pot do tistih ciljev, ki jim najbolj ustrezajo. Jamstvo za nadaljne uspehe je trdno zaupanje delovnih množic v vodilno silo proletariata, v njeno pravilno vodstvo ter v stvar demokracije in v italijansko slovensko bratstvo, ki ga lahko smatramo

kot eno najbolj revolucionarnih pridobitev tržaškega proletariata. Na posvetovanju je bila odobrena smer KP za Tržaško ozemlje, ki se nanaša na vprašanje bližnjih volitev, ko bodo vse demokratične sile trdno povezale v enotne vrste in nastopile v okviru Slovensko-italijanske ljudske fronte. Vsi zavedni delovni ljudje Trsta so bodo z navdušenjem pridružili tej fronti ter ji oddali svoj volivni glas.

### NE MARAMO VKLJUČITVE TRSTA V ATLANTSKI PAKT

V Trstu so se sestali zastopniki tržaških demokratičnih organizacij Slovensko-italijanske ljudske fronte, ki so razpravljali o sedanjem položaju ter vseh nereših problemih Tržaškega ozemlja. Zastopniki teh organizacij so se izrekli proti Atlantskemu paktu in so protestirali proti poskusom vključitve Tržaškega ozemlja v Atlantski pakt, ki pomeni nevaren korak ameriškega imperializma za likvidacijo neodvisnosti naroda zahodne Evrope in seveda tudi Tržaškega ozemlja, katerega neodvisnost in nevtiralnost je določena z določili mirovne pogodbe z Italijo. Ta svoj protest so sporočili tudi Varnostnemu svetovni Organizacije združenih narodov

## Spomenica goriških Slovencev rimski vladi

V napoljuni dvorani Briško v Gorici so se zbrali delegati Demokratične fronte Slovencev v Italiji k važni konferenci. Prisrčnega sprejema so bili deležni zastopniki Beneških Slovencev, ki jih ni ovirala dolga pot v Gorico in ki so izrazili s svojo navzočnostjo složno botbenost z goriškimi in kanalskimi Slovenci pod Italijo. Slika splošnega položaja in frontnega delovanja smo razbrali iz poročila predsednika dr. Lamberta Mermolje. S tem je bila sprejeta spomenica, ki vsebuje pereče zahteve Slovencev in ki je bila odposlana rimski vladi. Spomenica zajema vsa zgodovinsko-pragranja Slovencev pod Italijo od konca svetovne vojne pa do današnjega dne. V spomenici so poudarjene glavne zahteve Slovencev pod Italijo glede na povrnitev škode zaradi fašističnega nasilja in glede na povrnitev odvzetega premoženja. Iz debate, ki je sledila, je povzeto, da so imeli Slovenci pod Avstrijo več pravic kakor pod Italijo, ki naj bi bila — demokratična Goriški Slovenci terjamo pravico do pravičnih dvoran in povrnitve Ljudske doma v Gorici, ki je osnovne važnosti za

razvoj naše kulture. Burno pozdravlja je spregovoril tudi zastopnik Beneških Slovencev, ki je dejal, da živi v videmski pokrajini okoli 70.000 Slovencev, ki so odločeni, da bodo nadaljevali s svojimi prizadevanji za svoboščine in pravice Slovencev v Benečiji. Spomenici je bila priložena zahteva, ki vsebuje protest proti pripravi nove vojne.

### PREGANJANJE SLOVENSKEGA TISKA

Nečavno je goriška kvestura izgubila goško sotrudnico lista "Soča" tov. Roži Kandusovo. Sedaj pa je s ledil temu primeru nov izgon. Goriški varnostni organi so izgnali navreč tudi ureznika "Soče" tov. Rudolfa Udoviča. V treh dneh je moral zapustiti Gorico. Motijo se goriški šovinisti, da mislijo, da bomo s tem ohromili borbena volja goriških Slovencev. Slovenski tisk bo kljub vsem tem in drugim oviram nadaljeval s svojim delom ter izpolnjevanjem važnih nalog, ki jih ima glede na prebujeno in krepko narodnostno zavest goškov Slovenskim Primorjem v Jugoslaviji. Goriški Slovencev.

TRGOVINA JESTVIN  
**Srečko Turel**  
\*  
TRELLES 1402 U. T. 59-4104

## ¡ATENCIÓN!

### SEÑORES COMERCIANTES — INDUSTRIALES — CONTRATISTAS

¡Evitense inconvenientes e intranquilidades!

El momento actual EXIGE a Vds. tener vuestras operaciones CONTABILIZADAS a fin de evitarles incertidumbre ante la presencia de INSPECTORES DEL ESTADO y la posterior aplicación de MULTAS difíciles de apelar por falta de LIBROS COMERCIALES.

Nuestra antigua experiencia puesta al servicio de Vds. regularizara ampliamente vuestra situación ante REDITOS, JUBILACIONES, AGIO, ACTIVIDADES LUCRATIVAS, IMPUESTO AL APRENDIZAJE, ETC. ETC.

¡CONSULTENOS!

Director FELIX JAMSECH Contador

Thames 2220 Dto 2

Capital Federal

## Kaj se bo izvažalo, kaj uvažalo

Sedaj smo le izvedeli za nekatere podrobnosti o izmenjavi blaga med Italijo in Jugoslavijo glede na sporazum v Vidmu Ozemlje, ki se nanj nanaša ta sporazum obsega na jugoslovanski strani okraje Postojna, Sežana, Nova Gorica in Tolmin. Na italijanski strani pa sta združeni v tem dogovorjenem obmejnem pasu goriška pokrajina in vsa Slovenska Benečija izvzemši področje občne Ahten, Jugoslavija bo izvozila v Italijo bukove hlode in čohne za 24 milijonov lir, lipove in češnjeve hlode za 7 milj. lir, kostanjeve hlode za 6 milj. lir, drobni les za 5 milj., sadje in povrtnina za 15 milj., konje za 15 milj., goveje meso za 25 milj., razen tega še lesene iz-

delke domače industrije, vino, pivo, marmelado, usnjene izdelke, sadni sok itd. Italija pa bo uvozila v Jugoslavijo bombažno blago, zdravila, pletenine, električni material avtomobilske dele, stroje za javna dela, obleke, kolesa itd. Izvozno odosno uvozno dovažanje bosta izdala poseben delegat Komiteta za zunanjo trgovino pri vladi LR Slovenije v Ljubljani in Pokrajinski urad za trgovino in industrijo v Gorici. Videmski sporazum bo stopil v veljavo, čim bo podpisan splošni trgovski in plačilni sporazum med obema državama.

### KROJAČNICA Franc Melinc

Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356 Buenos Aires

### HERRERIA DE OBRA HUMAR y MAKUC

Av. Central 3720 Calle No. 2 3729 U. T. 741-4520

### FRANC BEVK:

## “Kaplan Martin Cedermač”

(Nadaljevanje)

je postrežljiva in skrbna kot nikoli prej. Zavedala se je svoje odvisnosti od njega.

Cedermaču se ni sanjalo, da ga bo materina smrt tako globoko potrla. Bila je tista poslednja kaplja, ki mu je zrušila ravnotežje. Ko je ležala na mrtvaškem odru in še potem je izgubil čut za čas. Pilo mu je, kakor drvisi v praznem prostoru in se je še sonce ustavilo na nebu, ne le žensko ura, ki jo je pozabljal navijati. Bil je ko drevo, ki so ga zločinsko zasekali in nato pustili, da izceja svoje najboljše sokove.

Leže na postelji je bolščal v stron, kakor da vrta v mrak nekaterih usank, ki jim ni mogel do živoga. Potil se je, znoj mu je še huje črpal moči, a obenem ga je navdajalo omotično ugodje. Kdaj pa kdaj se ga je loteval spanec, da so se mu same od sebe zvirale veke. To, kar ga je obijelo, ni bilo spanje, bilo je mučno stanje med blodnjami in bedenjem. Prej jasne misli so se mu trgale v drobce, se mu spreminjale v pošastne podobe, v grozotne predstave, kakor bi si jih ne

mogla izmisliti še tako živa domišljija.

Bil je bel dan, zunaj je sijalo sonce, a njemu je bilo, kakor da je soba prepredena s sivo pajčevino. Videl je Katino, dobro se je zavedal, da stoji ob njem, vendar se mu je izmikala v neznanstvo daljavo. Kdaj pa kdaj se mu je zdelo, da stoji ob postelji neka čisto tuja ženska in ga gleda s plahimi, žalostnimi, vprašujočimi očmi. Le kadar je spregovorila, se je znova zavedel, da je ona.

Kaj ni bil mišel Potokar in sedel ob njegovih postelji? V posameznih trenutkih se mu je zdelo, da ga gleda le iz mučnih sanj, iz katerih se ne more prebuditi. Da, bil je on; izdali so ga redki lasje nad čelom, v neznanu misel zabodeno pogled. Kaj misli? Le kaj kadi cigaro! Sai niemu ne more škodovati. Ne, sai ni bolan. Kdo na mu je to natvezel? Gotovo Katina. Truden je. To je le trudnost. Naj mu nikar ne govori o boleznih, ako se mu noče zameriti... Govoril je z drhtečim, pojemajočim glasom, a se bal, da govori le iz mrzlice in je z muko tehtal be-

sede. Ni rekel nemara kakke neumnosti? Saj bo rajši molčal in poslušal. Govoril je Potokar; tako jasno, razločno, preudarno, kakor da bere iz knjižice. Poslušal ga je napeto, natezal duha, da bi mu ne ušla niti beseda. Toda duh mu je bil izmučen, tako zmeden, tako nezanesljiv, da je sicer lovil besede, a jih ni mogel sproti zadosti naglo vezati v smisel.

Potokar je odšel, ob postelji je ostala prazna stolica, besede so obvisle v zraku. Cedermač se je trudil, da bi jih njel, jih razvrstil v smisel, a od izmučenosti, od vročice, ki mu je obijemala telo, so se mu zapirale oči. Še najolj v spanju so mu besede vstajale iz spodnje zavesti, da se je z njimi mučil kakor s sanjskimi podobami. Misliše mu še nikoli niso zdele tako žive, tako otipljive kot zdaj; vsaka je dobila čisto razločno podobo, ki mu je ostala pred očmi. Predvsem črna roža, ki jo je trgala z roko, a mu je vedno znova vzevala iz mraka.

Pred duševno očil ki so mu bile zamaknjene nekam v zmedene sanje, mu je stopila mati. Sedaj se mu je že večkrat prikazala, a nikoli tako živa, s takim posebnim izrazom v očeh in na obrazu; vsa taka kakor takrat, ko je bila tik pred smrtjo izrekla tiste besede. Trudil se je, da bi jo zgrabil za roko in jo vsaj z dotiklajem zonet potolažil. Nenadoma mu je bilo, kakor

da drži za trdo, koščeno roko stareca. Zdrznil se je, kakor da ga je obšla katerega je pred dnevi spovedoval. mrzla groza, vendar ga ni pustil. Ne sme ga izpustiti. Kakor da ga s tolažečo kretnjo vodi pred večno sodbo. “Bog, odpusti mi hude besede, saj še meni prihajajo na ustnice...” Pa saj je bila nazadnje le roka kovača Vanca, ki mu jo krepko stiska. Za cerkveno bandero držita, med petjem litanij ga nosita proti množici. Z njima je stara ženica, s črno ruto in belim obrazom, in ženica poje ganljivo pesem. Izgine bandero, kovač Vanca in črna množica, pesem se spremeni v besede: “Če bi me pustili pred nadškofa, bi mu rekla: Lei non é piú il nostro pastore. Lei é il nostro traditore... Zdrznil se je žive besede so ga za trenutek priklivale v zavest. Znova se je pogreznil v omotico. Pred njim je stal mož, ki se z veliko, trdo roko bije na prsi, da odmeva: “Kri sem dal, a jezika ne dam...”

Prizori in besede so se mu porajale druga za drugo; zmedeno, neurejeno, a vendar bolešno živo. Podobe so se spajale, se trgale, se potapljale v mrak, iz katerega so znova vzevale in se spovračale... Zdelo se mu je, da mu

\* Vi niste več naš pastir, vi ste naš izdajalec!

"CONA FRANKA, VSEGA MANJKA!"

Mnogo hrupa in napovedi je bilo z ustanovitvijo osebnih prostih con za Gorico in njeno neposredno okolico. Razni desn...

GRADNJE IN OBNOVA IDRJE

V Idriji vodi okrajno podjetje "Zidgrad" obsežna gradbena dela. Med temi so najvažnejša velika stanovanjska hiša v Rožni ulici...

V kratkem bo isto podjetje končalo dela pri okrajni mizarnici in v gradu, kjer bodo prostori za vse urade okrajnega izvršnega ljudskega odbora.

V načrtu je še obnova 51 stanovanjskih in gospodarskih poslopij, ki jo vodi obnovitvena zadruga.

MECANICA v ELECTROTECNICA

E. LOZEJ y W. COX

Avenida Riestra 1115 U. T. 61-0656

TRADUCTOR PUBLICO

Esloveno, servio-croata, checoslovaco y demás idiomas europeos. Extracciones de partidas para jubilaciones. San Lorenzo 937, Rosario (Sta. Fé)

O TEM IN ONEM

GORISKE ŽENE so na povabilo obiskale Slovenijo. Bile so v Ljubljani, na Gorenjskem, v Mariboru ter se vrile, polne prelepih vtisov o presenetljivem razvoju...

V AZLI v Slovenski Benečiji so se zbrale napredne žene iz vseh delov videmske pokrajine ter se pogovorile o nadaljnjem delu. — Skupina mladincev je organizirala izlet s kolesi po Nadžki dolini...

V ČEDADSKI BOLNIŠNICI je umrl devetindvajsetletni Franc Trakonja, Slovenec, so izgubili dobrega tovariša in svetovalec.

V GORICI so umrli 63letni Alojzij Gril, 79letni mizar Ivan Brešan, 62letna gospodinja Gizela Ukmar, 39letni kmet Evgen Brešan in 42letna gospodinja Dobrila Jakovljevič.

LEP RAZVOJ KINEMATOGRAFOV opažamo na področju Svobodne Goriške v Jugoslaviji. Tukaj imamo 16 kinov, med katerimi je oni v Vipavi med najboljšimi v Sloveniji.

V PEVMI so napredne žene uspešno proslavile svoj praznik, povezan s kulturnim sporedom.

Za volitve v TRSTU bo 277 volilšč, volivnih upravičencev, 198 309 in sicer 91 tisoč 409 moških in 106.900 žensk.

TRGOVINA JESTVIN "TRST"

STANKO MIHELJ Charcas 3120 U. T. 72-4957

RESTAURANT

MIRO MERKUR LORJA 472

MEHANIČNA DELAVNICA

JOSIP HLAVA Villa Real 140, J. Ingenieros, U. T. 757-640

ŽELEZO-BETONSKO PODJETJE

RUDOLF KOMEL ZA NAČRTE IN PRERAČUNE Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

FIDEOS FRESCOS

de NATALIO DOMINI Bazurco 3425 U. T. 56-8913

Umrli so v TRSTU 78letna Uršula Pegan, 50letni Avgust Tomat, 22letna Jolanda Krikovec, 59letna Marija Knez, učiteljica Franja Stibančič, 31letni Ivan Flegov in 53letna Albina Godina.

V TRZICU je bila slovesno splovljena motorna ladja "Les eclaireurs", ki je bila naročena v tržaški ladjedelnici za argentinsko mornarico.

V STANDREŽU so gostovali Sovodenci z dramo "Prevara" v štirih dejanjih. Igralci so se bolje odrezali kot smo pričakovali.

V GORICI je umrl znan lesni trgovec Avgust Erzetič star 48 let — Na OSLAVJU so pokopali zaveznega Slovenca Franca Gravnerja. Pogrebi so prišli tudi iz Gorice, Števerjana, Pevme, Podgore in St. Mavra.

V sredini STANDREŽA so sezidali transformatorsko postajo, ki bo dobivala elektriko od ledenice pri južni postaji. Ta postaja je bila potrebna zaradi nove stanovanjske hiše, kjer je še okoli 18 nezasedenih stanovanj.

staja je bila potrebna zaradi nove stanovanjske hiše, kjer je še okoli 18 nezasedenih stanovanj. V bližini bodo sezidali hiše za istrske begunce. Kakor čujemo bodo imele te hiše 88 stanovanj. Vseh poslopij bo 22, vsako bo imelo po štiri stanovanja.

KOMISIJA GORISKIH TRGOVSKIH TER INDUSTRIJSKIH IZVEDENCEV je odpoštovala v Ljubljano in Beograd zaradi proučevanja načina, kako izvesti sporazum glede izmenjave med obmejnimi področjema.

RESTAURACIJA "PRI ŠKODNIKU" Kroglišče in Keglišče Jožef Škodnik Añasco 2652 U. T. 59-8995

JEKŠE EKTOR MIZARSKA DELAVNICA Dr. Luis Belacustegui 4466 U. T. 67-3621

RADIO Izdelovanje novih aparatov ter vsakovrstna popravila izvršuje JAKOB KREBELJ CESPEDES 3783 (vogal Avda. Forest) Tel. štev. 54 - 4650

MIZARSKA DELAVNICA "LA PRIMERA" PETER JONKE Lastnik: Se izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela. PASOS LOS ANDES — RIO CEBALLOS CORDOBA

ŽELEZOBETONSKO PODJETJE FRANC URŠIČ Mercedes 1764 T. A. 69 - 1567 Buenos Aires

BAZAR "DANUBIO" D. UGLESSICH Avda. San Martín 2902 U. T. 59-0830

Prevozno Podjetje "GORICA" Lojke Franc "Harrnel 1476 U. T. 54-5170

ELECTRICIDAD Y PLOMERIA JOSE RADAN Bernaldez 1550 Buenos Aires

TRGOVINA JESTVIN "PRI ČERNICU" C. Ramón Lista 5656 - U. T. 64-1509

Quesería y Fiambrería "LA IBERICA" de Cuervo y Fernández Avda. Feo. Beiró 5399 — U. T. 50 - 8563

MERCADO "Las Magdalena" CARNICERIA — RAIFAFA Buenos 21 24 25 Avda. Feo. Beiró 5270

STAVPENI KOVAČ FRANC ČOHA Córdoba 2770 U. T. 50-8665

JUGOSLOVANSKA GOSTINA Prizorovi prostori za krogljanje JANKO POLIAC "Argentina 4267 MUNDO

velika, težka pest leži na prsih; stokal je pod njeno težo. Nikogar ni bilo, da bi mu jovzel. Pot mu je v curkih tekkel po obrazu. Le počasi je zopet odprl oči. Kakor da je iznenada stopil v čisto nov svet, se je začuden oziral okoli sebe. Prividi so izginili, le Potokarjeve besede so mu ostale v zavesti.

Urejal jih je. Vračal se je k treznemu razmišljanju. Bilo mu je teže kot v blodnih sanjah. Grenko se mu je oklenilo srca in ga mučilo. "Posrečilo se nam je, da smo sveto stolico nepristransko obvestili o dogodku in ji predočili vse grozeče posledice: do danes se ni še storilo nič, vse je zavito v molk, v mrk, v katerega ne posije niti žarek trdnega upanja. Pred koparkoli stooiš, se umakne drugemu za hrbet..."

Izbrane besede, a grenke ko pelin, nekoče ko žerjavica. "Ali je res, da je Cerkev soudeležena pri tem?" je vzdihnil Čedermac. "Mnogoteri znaki govoriyo res za to," si je odgoril. Prestrašil se je besed, se dvignil na postelji in zastrmel v okno, za katerim se oostil mrak. Kaj si rekel, Čedermac? Zakaj obtožuješ Cerkev? Obtožuj človeško zmotljivost, ki ji ne ubežijo niti mazziljenci! Znova je legel in se zagruil do brade. "Duhovnikova volja je podvržena škofovi in dolžan je ubogati." je ponovil iz knjige pridig. Kaj je bil Potokar rekel Skubinu? "Če ti ukažejo...

zažgati cerkev, ali je boš zažgal? To pa je hušje..." To pa je hušje!

Premagal je bolezen. Mrzlica je popustila, ni več polegal v postelji. Toda bil je izčrpan, iscejan, brez moči. Posedel je v naslanjču in se trudil, da bi mislil le na ničeve vsakdanjosti. Vsako novo, veliko razburjenje bi ga za dolgo privezalo na posteljo. Poleg tega si je moral nabrati moči. Bog vedi, kaj ga še čaka.

Nekega dne je nenadoma vstopila Katina.

"Otroci čakajo pred cerkvijo," je povedala.

"Kaj?" se je začudil; ni razumel smisla njenih besed. "Kakšni otroci?"

"Otroci pač. Prišli so k nauku."

"K nauku? Ah, da!" se je spomnil. "Tako, takoj!"

Katina je odšla, a on je še obsedel. Bilo mu je, kakor da ga z bičem naganjajo v eno izmed novih ponižanj in bridkosti. Uprlo se je v njem. Ne! Nalašč ni bil oznanil nauka, da bi si to prihranil. Pa so tu in ga čakajo pred cerkvijo. Isti dan in isto uro kakor vsako leto. Morda so starši mislili, da je pozabil in so troke nagnali zdoma. Radovednost jih trapi, kaj bo storil. Saj res, kaj naj stori? Vse dni nalašč ni razmišljal o tem.

Dvignil se je in poiskal drobno knjižico, v kateri so bile ob kratkem glavne resnice v laščini. Ne bo jim seglo

v dušo, naučili se bodo na pamet kot mlade papige. Truden nasmeh mu je spreletel lica. Mlade papigice! Tako kakor blebetajo v šoli na izust naučena berilca in pesnice. Bral bo, a otroci bodo v zboru ponavljali za njim, da bo odmevalo pod cerkvenim stropom. Ne bo šlo za duha božje besede, ampak za zvok besed... In že se je razhudil sam pri sebi. Ali je mar cerkev za papige? Zopet se je nasmehnil tej misli, kakor je bila brodkla.

Stopil je bil iz kaplanije in se ozrl po jasnem nebu, ki je pestovalo le nekaj redkih oblakov. Sonce se je pretakalo skozi orumenelo listje, na zemlji so ležale zlate lise. Otroci so se objestno podili okrog cerkve in se skrivali za kamnite stebre lope. Čedermac jim je dbrobotno zapretel s kazalcem, vsi hkrati so se usuli v cerkev.

Obstal je pred objajilno mizo in gledal po otrocih, ki so sedeli v prvih klopek, na eni strani deklice, na drugi dečki. Nekateri so bili tako majhni, tako smešno majhni, da so kazali le obrazke, iz katerih so gorele svetle oči. Bili so brez katekizmov, nekaka v zadregi, kakor da ne vedo, kam deti roke. Lica so jim bila nasmejana; gledali so ga, kakor da presojaio njegovo dobro ali slabo voljo. Nekaj trenutkov nemega gledanja, nato se je drug za drugim nasmehnil in stisnil glave med ramena.

Čedermac je bil tistega dne izredno mehki. Lahko bi se bil smilil samemu sebi, a je prenesel sočutje na druge. Res, v tem trenutku so se mu otroci začeli smilili. Kaj so zagrešili, da jih bo moral mučiti, ki ga gledajo s tako čistimi, nedolžnimi pogledi? In se mu je vse to zazdelo ničevno, važna mu je bila le neprisliljena otroška radost, ki je ni moral zbloditi.

Kaj naj stori? Milo se mu je storilo, na srce mu je legla dotlej neznaná grenkoba. Hotel se jim je nasmehnitia, a se mu poteze obraza niso zganile. Pokleknil je pred oltar in tiho molil, očenaš za očenašem. Grenkost, ki mu je bilo malo prej legla na srce, se mu je topila kot slana v soncu. Dvignil se je in odšel po cerkvi, otrokom je mimo grede namignil z roko.

To je bilo tako nenavadno, da ga niso takoj razumeli. Že je bil pri cerkvenih vratih in se je pokrižal, ko se se z ropotom usuli za njim. Pred cerkvijo so se zgrnili okoli nioga in ga gledali; dela! je obraz kakor vselej, kadar jim je zastavil kako posebno zvitv vprašanje iz verouka.

"Ali bi zobeli grozdje?" Nihče se mu ni upal pritrditi, govornile so le oči.

# PISMO IZ DOMOVINE

Svoječasno smo objavili obširno pismo tov. Ščurka, ki se je v minulem letu povrnil v domovino. Vsebinska je bila res zanimiva, saj je pismo ponatisnil tudi ameriški dnevnik "Prosveta". Tov. Ščurk je bil vedno odkrit v svojem pisanju in ker ga dobro poznamo iz skupnega delovanja, smo prepričani, da piše le to, kar vidi in čuti. Kljub temu so nekateri tovariši, ki tov. Ščurka dobro poznajo, slabo tolmačili njegovo pisanje. Zagotavljamo tudi, da smo pismo dobesedno priobčili in se o tem lahko vsak prepriča v našem uredništvu.

Čeprav se nahaja danes tov. Ščurk daleč od nas, ga še vedno zanima naše delovanje in ga zato o tem natančno obveščamo. Tudi smo mu pojasnili, kakšen odmev je imelo njegovo pismo in nam sedaj odgovarja in poroča sledeče:

Duplica, 1. 4. 1949

Praviš, da si moje pismo dobesedno priobčil v listu. Mislim, da si s tem storil koristočno delo, posebno za tiste, ki so pripravljene verjeti vsem klevetam, ki se proti nam jugoslovanskim narodom in našim voditeljem govorijo in pišejo. Za tiste tovariše, ki se sami sklicujejo kot preroki in glasniki naroda že itak nič ne koristi kar piše Ščurk, to se pravi sovražni element. Pa naj bo, vsem, ki moje novice čitajo, če so slučajno objavljene, opozarjam, da pišem edino to kar čutim in vidim in prav tako, kakor mi srce narekuje. Nikdar ne bo moja roka zapisala tega kar mi bodo drugi hoteli prepričati da je, kar pa v resnici ni, ali da bom z lažjo hotel prepričati lahkomišelnice, če hočem o nekaterem, ki sem slučajno sprt, povedati kaj slabega. To smatram za podlost. Podlih dejanj pa se nisem posluževal nikdar, ne v osebnem in ne v javnem delovanju. Vse moje večletno delovanje in trud v slovenski naselbini, pa če je bilo tega truda malo ali veliko, je služilo dej, da bi se enkrat za vselej odstranili nepotrebni prepri in sovraštva, med tisto skupino Slovencev, ki nas je usodno zanesla tako daleč od domače zemlje in da bi tako združeni čim uspešneje gojili našo kulturo. Ako pa hočejo danes nekateri ljudje dokazati javnosti, da je vse moje delo služilo reakciji, samo zato, da zadovoljijo momentalnim političnim strastem, me nazivajo, čeprav sem odsoten, z vsakovrstnimi naslovi, ostane moja pisana beseda v slovenskih publikacijah, ki je neizbrisni dokument zadnjega desetletja, iz katere se zrcali moje mišljenje, ki se to pot ni omejilo zgolj na slovensko naselbino, temveč so čestokrat zajeti zgodovinski pojavi iz neposredne preteklosti.

Marsikateri od tankajšnjih, s paupje sprtih kritikov, današnjih "PREROKOV IN GLASNIKOV NARODA", je v tistih usodnih momentih za človeštvo pel slavo

Hitlerjevim tolgam ter ponosno nosil v žepu nacistično revijo "La guerra en botas", medtem ko smo mi v "Njivi" pisali o bližajoči zmagi svodoljubnih narodov. Takoj po napadu na Sov. Rusijo smo napisali v "Njivi": "Ko smo to napisali se nisimo udajali sanjam, ampak verjeli smo kot verni otroci, da dokler stoji mogočni Slovan in Sovjet — vrata v svobodo so še zmeraj odprta." Ko se je odločevala bitka pri Stalingradu je bilo naše upanje v znago še trdnjše. Takrat smo tudi napisali: "Mi vemo, da je tvoje (stalingrajsko) ljudstvo ne bo nihče premagal, ker so njihova prsa bolj krepka kot jeklene utrdbe, ker so njihova srca bolj goreča kot ogenj, ki ga nanje bruha sovražnik."

Osvobodilno borbo jugoslovanskih narodov in njihove ljudske voditelje smo pozdravili z navdušenjem, še takrat ko ni bilo nobenega sledu o kakšni resoluciji, ker smo videli v njihovi borbi in zmagi, novo porajajočo dobo, brez izkorščanja, bede in namudovanja. Končno smo videli v tej borbi tudi združitve vseh Slovanov. S tem hrepenenjem smo gledali tudi novo Jugoslavijo. Videli smo veliko nepremagljivo zvezo ljudskih demokracij ki bodo kljubovale imperialističnim huškačem in netilecem nove vojne.

Sedaj bi pa vprašal tiste, ki nas obrekujejo: ali je to delo res služilo reakciji? Takrat smo si bili v teh stremiljenjih edini in čemu danes taka gonja proti nam, ki

# Noročnik!

# Naročnica!

Z izdajanjem SLOVENSKEGA GLASA so povezani veliki stroški in je odvisno največ od Vas samih, da bo mogel list v bodoče redno izhajati.

Zato vljudno naprošamo vse one, ki do danes niso poravnali svoje naročnine, da to čim prej store, kajti v nasprotnem primeru jim bomo primorani ustaviti dostavo lista.

Najprimerneje poravnate naročnino z "bono postal", ki ga kupite pri vsakem poštnem uradu, in ga v zalepki pošljete na naslov: SLOVENSKI GLAS, Casilla de Correo No. 8, Sucursal 17, Buenos Aires.

UPRAVA.

nočemo sprejeti za resnico, kar se proti Jugoslaviji, in njeni partiji govori in piše? Najbolj nizkotno pa se mi zdi, ko slišim, da prihajajo takšne obtožbe od ljudi, ki so v večletnem skupnem delovanju vedeli za vsak naš korak, da jim je bilo naše delo jasno kot beli dan. Res ne vem kako bi se morali ravnati, da bi vse zadovoljili in bi bili istočasno junaki. Ako bi bil oportunist, bi se ravnal po besedah rojaka, ki mi je rekel, ko sem bil še tam: Ne ubijaj se preveč z organizacijami, ampak najprej skrbi za svoj žep in vse drugo je postransko. Tisti rojak je povedal resnico. Ako bi se po njegovem svetu ravnal, bi se danes ne trudil za uspeh naše petletke, za socializem in dobrobit skupnosti, temveč bi ostal tam. Imel bi tudi jaz lahko svoj dom, "boliče" in kar je glavno bi bil junak in če bi se obračal za vetrom velik idealist. Zadostovalo bi, da bi ob nedeljah in praznikih posadil moj ideal na auto, se vozil na prireditve in nikomur bi niti na misel ne prišlo, da bi me ozmerjal z imperialističnim agentom. Da bi čimbolj pokazal moj patriotizem, bi potegnil celo za Kominform, čeprav ne preveč kričeče. Meni pa se patriotizem, ki se samo svetli v gumbnici zdi hinavski in sploh se mi taki ljudje zde pomilovanja vredni, bolj pomilovanja vredni kot tisti eksekutorji resolucije, ki uničujejo Titovo sliko po društvih. Zato sem pa raje ostal zvest mo-

jemu prepričanju, čeprav so radi tega prepričanja letela polena pod noge. Ko sem se vpisal za vrnitev v domovino (in to pred resolucijo Informbiroja) sem to napravil s trdno voljo, da pomagam, kar je v moji moči, pri zgradnji socializma v domovini. Nisem čakal, da me reši kaka resolucija, kakor je rešila marsikaterega, ki se je svoječasno za Jugoslavijo tako kričavo navduševal.

To sem napisal v obrambo mojega stališča, mojega in vseh tovarišev, ki so se z menoj udeleževali v slovenski naselbini, tistih tovarišev, ki so za deset ali celo dvajsetletni trud v prid slovenske in jugoslovanske naselbine, poplačani s klevetami in psovskami, ki jih ni primere.

Pišete mi, da so se razmere v slovenski naselbini poslabšale po mojem odhodu in da je naš Slovenski ljudski dom faktično razbit. Vprašal bi tiste, ki so to zakrivil ali se bo še kedaj komu posrečilo zbrati razbite drobce skupaj? Ali pa se jim zdi stara politika "divide et impera", boljše kakor edinstvo. Jaz mislim, da je bratska enotnost med jugoslovani zelo koristna in gotov sem, da vas je še nekaj tam, ki trezno mislite in ki boste napeli vse sile za ohranitev te skupnosti. Ostalim tovarišem, ki so jim zadnji dogodki zatemnili razum, naj gre moj opomin: Se je čas, da popravite napake ter strnete vrste okrog SLD, pa če je tudi Vaše mišljenje

## DOCTOR HINKO HALPERN

Specialist notranjih bolezni

Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure

SAN MARTIN 955 - 1 nad. - Dep. C  
T. A. 32 - 0285 in 0829

## Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH

Sala especial para tratamientos del reumatismo y sala de Cirugia

Atiend: Lunes - Miércoles y Viernes  
Pedir hora por teléfono

Defensa 1153 U. T. 34-5319

## Poziv na vpisovanje državljanov F. L. R. Jugoslavije

Z ozirom na člen 11 Pravilnika za izvršitev zakona o državljanstvu FLRJ od 25. januarja 1946, obveščajo se vsi državljani FLRJ, da se obrnejo na Poslanstvo FLRJ v Buenos Airesu, ulica Charcas 1705 z zahtevo, da bodo vpisani v državljanski knjigi FLRJ v inozemstvu.

Potrebno je, da vsi državljani izpolnijo v triplikatu formular prijave, katerega dobijo na Poslanstvu FLRJ v Buenos Airesu.

Prijava se mora spisati na pisalnem stroju ali z dobro čitljivo pisavo v našem jeziku. S prijavo je potrebno dokazati, da so navedeni podatki resnični in točni. To je lahko potni list, krstni list, poročni list, domovnica ali podobno.

Prijave so proste vsakih pristojbin.

OMENJENO PRIJAVLJANJE DRŽAVLJANSTVA JE OBVEZNO ZA VSE JUGOSLOVANSKE IZSELJENCE.

POS LANSTVO FLRJ V BUENOS AIRESU

## Zobozdravnika Dra. Samoilovič

Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure  
DONATO ALVAREZ 2181

## Dr. Francisco José Céspe

DENTISTA CIRUJANO

Consultas de 15 a 20 hs.

Coronel R. Lista 5096  
T. A. 50 - 5782

## RESTAVRACIJA

IVANČIĆ RUDOLF

Añasco 2622

## EDINA SLOVENSKA ESTAVBENIKA V SAAVEDRI

ANDREJ BOŽIČ in SIN  
Tehnična konstruktorja

Ruiz Huidobro 4554-58 U. T. 70-6112

## FABRICA DE MOSAICOS ALBERTO GREGORIĆ

Venta de materiales de construcción  
Avda. Fco. Beiró 5671 U. T. 50-5388

## TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM

Vas po domače peštreže.  
Pridite, pa se boste prepričali!  
Se priporoča

Albert Beltram  
DONATO ALVAREZ 2288  
Buenos Aires

# BANCO POLACO S. A.

Unico Banco Eslavo de Sud América



## Sección YUGOESLAVA

Atendida por experto personal de esta nacionalidad.

- TRANSFERENCIAS DE FONDOS de Ayuda Familiar a Yugo eslavos.
- CAJA DE AHORROS y CUENTAS CORRIENTES. Dos magníficos Servicios a disposición de la Colectividad Yugo eslava.
- SECCION DESCUENTOS. El Banco atenderá de inmediato su Solicitud de Crédito.

CONSULTENOS PERSONALMENTE O POR ESCRITO

TUCUMAN 462

BUENOS AIRES

C. CORREO 390

# LA VOZ ESLOVENA

EDITADO POR EL CONSORCIO DE LA VOZ ESLOVENA

o novi Jugoslaviji različno, kajti gotov sem, da bo tudi pri tem čas najboljši sodnik.

Ta mesec so se vršile volitve v Ljudsko fronto Jugoslavije. Volitev se je udeležilo čez 90 % volilcev, v nekaterih okrajih pa celo 100 %. Preteklo nedeljo pa smo volili vaške, oziroma osnovne odbore OF. To je torej tista fronta o kateri je bilo toliko besedičenja, češ, da se naša KP razlinja v njej, kar pa dejansko ni tako. Ljudska fronta ali OF za Slovenijo je vseljudska organizacija, ki rešuje najnujnejše probleme na terenu ter nanujnejše potrebe ljudstva. Najpomembnejše so frontne brigade, ki so izvršile že milijone prostovoljnih delovnih ur pri graditvi stanovanjskih hiš, cest itd. Skratka, fronta je najboljšo sredstvo za gradnjo socializma na vasi. Partija pa je in ostane vodilni organ ter kašipot v socializmu.

Letos se vodi predvsem ostra borba za socialistično obdelavo zemlje. Državni proračun predvideva zelo velik odstotek investicij za pomoč kmetijskim zadrugam, ki so se pomnožile letos že skoro na tri tisoč. S kmetijstvom gremo menda bolj počasi kakor pa z industrijo. Kmet je konservativen in težko mu je dopovedati, da je skupna obdelava zemlje lažja in bolj koristna, kakor pa posamezna obdelava. Reklo se je nekje, da se pri nas agrarna reforma ni izvršila, ter da je zemlja ostala v privatnih rokah kakor prej. Nekaj je v tem resnice, to se pravi, ni se izvršila tako radikalna reforma kakor na primer v Sov. Rusiji in to radi teh razlogov: obratno kakor v Sov. Rusiji je bila pri nas skoraj vse zemlja v rokah malih delavnih kmetov, medtem ko je bilo graščin in veleposestnikov prav malo. Poslednja so bila v celoti podržavljena in zemlja oddana kmetom v obdelavo, tu so nastala takozvana državna posestva. Malim kmetom pa je bila zemlja pripuščena kot privatna lastnina. Seveda ima tudi ta privatni sektor kmetijstva svoje dolnosti napram vladi s tem, da odda svoje presežke letnih pridelkov ter mu je spekulativnost in obogatitev zabranjena. Toda ta sistem kmetovanja je preveč primitiven in nikakor ne more zadostiti socialistični uredbi. Prvič, ker je s porastom industrije namen pritegniti mnogo delovne sile iz dežele, zato pa mora te ljudi nadomestovati traktor in

drugi stroji. Drugič, ker je zahteva po dobre in sistematične obdelave zemlje. Kmetijska zadruga je torej najprimernejše sredstvo in je istočasno pričetek socializacije naše vasi. Vlada seveda podpira take zadruge z vsemi sredstvi, to je s stroji, semeni in z drugim materialom, medtem ko je privatni sektor pripuščen samemu sebi. Od druge strani pa nudi zadruga kmetu, ki v njo pristopi, zelo velike koristi. Nekatere zadruge na Primorskem, kjer je več razumevanja, že precej dobro uspevajo. Tam so se razvile že zadruge prve vrste, kjer imajo že skupne živinske hleve, skupne kleti ter celo otroške jasli. Toda težavno je dopovedati kmetu, da je skupno gospodarstvo veliko koristnejše kakor pa životarenje na odmerjenem koščku zemlje. Tisti, ki so poklicani da propagirajo zadrugarstvo na vasi imajo ned vse težavno delo. A tudi tu se dan za dnem uspeva. Ledina je trda, a prebita bo. Medtem pa se vzgaja nov kmetijski kader iz mladine, ki bo sčasoma prevzel kmetijstvo v svoje roke.

Preteklo nedeljo se je zaključil smučarski teden v Planici. Tudi jaz sem si ogledal to znamenito Planico. Letos se je udeležilo tekmovalca 6 držav in sicer: Jugoslovani, Finci, Švedci, Švicarji, Italijani in Avstrijci. Radi pomanjkanja snega ni bilo mogoče uporabiti 120 metrske skakalnice, temveč so skakali na 80 meterski, ki je kakor pravijo najboljša skakalnica na svetu. Prvenstvo v skoku je odnesel Šved. Najdaljši skok pa je izršil Jugoslovčan, ki pa je izgubil za pol točke zaradi sloga, zato se je placiral na drugo mesto. Ogromna množica gledalcev, ki se je pri-

peljala s številnimi vlaki iz vseh krajev Jugoslavije in Trsta, je prisostvovala teknam in rečem, da je res pravi užitek ta zimski sport. Škoda, da čas ne dopušča, da bi se udeležil celotnih iger smučarskega tedna, kjer so se odigrale še različne tekme, kakor n. pr. tkma na 30 km, kjer je sijajno odnesel prvenstvo Jugoslovčan. Na splošno so se pokazali Jugoslovani jako spretni smučarji, če pomislimo, da so sodelovali na teh tekmah inozemski olimpijski prvaki. Zelo smo pogrešali prisotnost tekmovalcev iz držav ljudskih demokracij, ki so se prej vedno odzvali povabilu. Tudi tu je oskosrčnost njihovih voditeljev pokazala, da mržnja do nas ne pozna meje, da jim resolucija Informbiroja daje pravico, ne samo do kršitve gospodarskih pogojev, temveč posega celo v kulturno sodelovanje bratskih narodov. Razvidno je, da je še Planica padla pri njih v nemilost. Tako vidite, da se izvaja resolucija prav do ekstreme in ne prizanaša nikomur, niti pokojnemu Cankarju, kajti "Kralj na Betajnovini" je bil sprejet v Bulgariji kot "kriminalno-senzacionalistično" delo, medtem ko čuješ neokusen "jazz" prav

ameriškega tipa iz praške, sofijske in be dimpeške radio postaje, ki ni samo atentat proti dobri glazbi, temveč pravi izročil meščanske propadajoče družbe. Vendar postaja za nas ta spor vsak dan bolj jasen kajti vsak dan je bolj razvidno, da se ne gre več radi principijelnosti marksističnih naukov, temveč za vse nekaj drugega.

V prihodnjih poročilih kaj več o tem.  
Mirko Ščurk

## PRODAJALNA - TOBAKARNA

Prodaja raznih časopisov, revij, slaščic ter raznovrstnega moškega in ženskega perila.

**VLADIMIR BENKO**  
Avda. Francisco Beiró 5709  
VILLA DEVOTO - BUENOS AIRES

## Krojačnica

**LEOPOLD UŠAJ**



Avda. FRANCISCO  
BEIRO 5380, Dep. 2

T. A. 50-4542

VILLA DEVOTO

## TOVARNA POHIŠTVA

**VINKO ROGELJ**

BLANCO ENCALADA 249-261

VILLA ESCASO U. T. 652-0132

## Ferdinand Cotič

Trgovina z železnino



Lope de Vega 2989

U. T. 50-1383

Slovenska Cvetličarna "LOS ALPES"

## Hostar Antor

Triunvirato 4223

U. T. 51-0732

LASTNA PEKARNA in TRGOVINA  
JESTVIN

"TRIESTINA"

Lastniki:

KUKANJA in BRATA GEC

25 de Mayo 2606 CORDOBA

Kadar se želite naužiti čistega kordobskega zraka in se v miru odpočiti, obrnite se na

**Hostería "LOS ALPES"**

lastnik Peter Jonke Rio Ceballos  
Cordoba

Postrežba izvrstna in zmerne cene

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"

Izdeluje po najmodernejšem kroju

**DANIJEL KOSIC**



Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires

T. A. 50 - 8228

Krojačnica "Gorica"

**Franc Leban**

WARNES 2191

Buenos Aires

Naproti postaje La Paternal

T. A. 59 - 9857

**Bar "Munich"**

**Peter Rojc**

Especialidad en Repostería

Té-Copetines

a una cuadra del barrio

VILLA DEL LAGO - CORDOBA

## Tiskarna "Córdoba"

Tiskarsko podjetje naših rojakov

**Ferfolja, Baretto & Paškulin**

Izvršuje vsakovrstna tiskarska dela



BUENOS AIRES

**Gutenberg 3360**

**T. A. 50 - 3036**

Nasproti postaje tramvaja Lacroze na Avenidi San Martín

*Krojačnica Stanislav Maurič*

VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK

TRELLES 2642

T. A. 59 - 1232

**RUDOLF KLARIČ**  
INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

Talleres Gráficos "CORDOBA" — Gutenberg 3360 — 1-VI-1949